Més enllà de la consciència

Per PepMaria el dv., 15/01/2016 - 09:00

El periodista Bru Rovira es trobava l'any 1996 a Nyamata, un poble del sud de Ruanda on la barbàrie del recent genocidi es palpava pertot arreu. En ple genocidi, els que anaven a ser assassinats es reunien en esglésies amb l'esperança que els assassins es compadirien d'ells en un lloc sagrat. Però no havia estat gairebé mai així.A l'església de Nyamata, Rovira observava aclaparat rastres de sang a les parets, robes tenyides de sang de les víctimes i signes dels impactes de bala o dels cops de matxet. I explica:

"Esgotat, trist i desconcertat, vaig voler asseure'm una estona en un dels bancs del temple enorme. Vaig tancar els ulls i vaig pensar en la gent que havia estat assassinada allí, en l'orgia criminal dels assassins, els crits de les víctimes, el soroll dels matxets, la pols, l'olor acre i mig dolça de la mort. M'hauria agradat trobar alguna pregària que m'ajudés a dialogar amb aquell sense sentit, però vaig ser incapaç d'articular ni una sola paraula i només a mesura que les meves llàgrimes brollaven irreprimibles vaig sentir com m'embargava la música religiosa de la meva infantesa i sonava al meu interior la melodia d'una coral de Johann Sebastian Bach: *Jesús, joia meva, l'ànima s'eleva, lloant-te Senyor, quina llarga espera fins deixar enrere del món la tristor* (Cantata 118). Jo, que havia trencat des de feia temps i per sempre amb la religió, descobria ara com més enllà de la consciència hi ha quelcom de la nostra formació, de la nostra cultura, que roman per sempre en els plecs més íntims de la memòria emocional i quan aflora ens arrossega cap a allò més profund, el fang primigeni de què estem fets." (*Áfricas. Cosas que pasan no tan lejos.* RBA, 2006, pp.169-170).

En plena experiència del sofriment humà, Rovira queda sense paraules per expressar la compassió profunda que l'envaeix. La dura impotència se li fon en llàgrimes. I aleshores sent que accedeix als "plecs més íntims de la memòria emocional", on li són revelades les traces que la seva educació infantil hi han deixat de sentit vital i esperança. Benaurada infantesa amb sentit vital, que de grans ens pot rescatar del desesper.

Rovira formula la seva experiència com un accés a una dimensió "més enllà de la consciència": una dimensió o Realitat de la qual va rebre testimoni en la seva educació i que ell havia decidit rebutjar conscientment i definitivament. Una Realitat que, assegut al banc de la parròquia de Nyamata, se li manifesta consoladora.

Un altre nom per a aquesta manifestació consoladora és, en la tradició judeocristiana, "revelació". Re-velar és esquinçar un vel: la Realitat última esquinça el vel que nostra consciència teixeix per relacionar-se *raonablement* amb la realitat quotidiana. Però el vel raonable queda esquinçat pel sofriment inexplicable. I aleshores pot emergir, del fons de la memòria emocional (de més enllà de la consciència), el sentit d'una Presència amorosa que retorna l'esperança.

· *Com processo els moments de desesper individual o col·lectiu?*

· *En quins moments he experimentat com situacions de desesper m'obrien al sentit vital i a l'esperança? Qui o què ho ha fet possible?*

· *Quines persones o comunitats m'acompanyen a la recerca de situacions de revelació?*